

Konya'nın sesi

FIATI
100 KR.

SAHİBİ
AHMET ÇOBANOĞLU

günlük halkçı siyasi gazete

YIL : 1
Sayı : 10

29
MAYIS
CUMARTESİ
1976

Konya'nın sesi

günlük halkçı siyasi gazete

29.5.1976

FIKRAM

Mahmut SURAL

SUÇLU KİM?

Ortaklığı kasıp kavuran anarşik olayların, cinayetlerin suçlusu kimdir?

Milliyetçi Cephe ortaklığı iktidarına sorarsanız, suçlu CHP dir. İyi efendim, ama koca Türk devlet ve milletini bu kadar bunaltan, özellikle ana-babaları kahreden, cinayetler işleyip Türk çocuklarını birbirine kırdırtan bu CHP neden cezalandırılmaz? Bir hükümetin yapacağı iş, bu kadar çok yönlü suçlar işleyen bir kuruluş için «Cumhuriyet Halk Partisi suçludur» demekten ibaret midir? Bu devletin kanunları, güvenlik güçleri, yargı organları yok mudur? Varsa, hükümet suçluyu veya suçluları neden yakalayıp yargı organlarının huzuruna çıkarmaz?

Aslında, CHP nin böyle bir suçu yoktur. Böyle olduğuna değil, şöyle azıcık, ele avuca sığar suçunu bulsalar, tozu dumana boğar, canını bulurlar bu partinin. Böyle olduğu için iktidarın Yahudi hikâyesinde olduğu gibi hem bu suçluları düzenlemekte, hem de «Aman yeşin, adam öldürüyorlar!» diye bar bar barmaktadır. Görmüyor, dinlemiyor musunuz devlet televizyon ve radyolarını... Ve yandaş gazetelerini? CHP den birisi çıksa da «Allah ırdır» dese, dört başlı iktidarın dört başı, baş yardımcılarını, Genel Sekreterleri, Genel Sekreter yardımcılarını, Senato ve Millet Meclisi Grup Başkanvekilleri ve bir takım sıradan memurları hep bir ağızdan veryansın ediyor, Bakan bakan şu komünist CHP liye, Allah ırdır diyor» diye yaygara koparıp şamata çıkarıyorlar.

Anayasayı beğenmezler, yüksek yargı organlarını beğenmezler, hâkim, savcı beğenmezler, komutan beğenmezler, profesörleri, bilim adamlarını beğenmezler... Hacıyı, ho-

★ BU GÜNLERDE DÖRDÜNCÜ BEŞ YILLIK PLAN'IN HAZIRLIK ÇALIŞMALARINA BAŞLANACAKTIR. YİNE DEMOKLES'İN KILICI TÜRKİYE'NİN BAŞINDA AYNI YERDE, DAHA AÇIKLIKLA KESİNLİĞİ BELİRMİŞ BİR BİÇİMDE SALANMAKTADIR. AMA 1970'DEN 1975'E ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER OLMUŞTUR. BİRİNCİ ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİK KAPİTALİST KESİMİN BİR ÖNCEKİ DÖNEMDEN TAMAMMEN FARKLI OLARAK ORTAKPAZAR'IN TEHLİKESİNİ ANLAR

Coşkun ÜRÜNLÜ

Hacettepe Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Dördüncü plan ve ortakpazar

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlıkları sırasında yayınladığım bir araştırmamda şu sonuca varmıştım: Ortakpazar - Türkiye ilişkisi, Türkiye'nin ekonomik felsefesini, sistemini ve yönetim anlayışını, (merkezi planlama uygulamasını) terk etmesini zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk karşısında Türkiye'ye tek yol kalmaktadır; o da, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planını kapitalizmin daha iyi çalışmasını sağlayan bir tavsiye belgesi olarak hazırlamak. Bu ise kuşkusuz Türkiye'nin tarihi oluşumunun gerilerine inmesi demek olacaktır. (1)

Bu sonuç üzerine DPT dışındaki tepkiler sert olmuş, kapitalist kesimin sözcüleri Ortakpazar'ın Türkiye ekonomisine etkisinin büyütmüşlüğü Türkiye ekonomisine etkisinin büyütmüşlüğü» diye yazılar yazmışlar, Sanayi Odaları'nın kimi başkanları sorun önemsizdir diye yargılara varmışlardı. Ama plancılar, bilimsel gereklilik sonucu, Üçüncü Plan'ı Ortakpazar olgusunu temelinde yok sayarak hazırlamışlardı.

Bu günlerde Dördüncü Beş Yıllık Plan'ın hazırlık çalışmalarına başlanacaktır. Yine Demokles'in kılıcı Türkiye'nin başında aynı yerde, daha açıklıkla keskinliği belirilmiş bir biçimde salanmaktadır. Ama 1970'ten 1975'e önemli değişiklikler oluşmuştur. Birinci önemli değişiklik kapitalist kesimin bir önceki dönemden tamamen farklı olarak Ortakpazar'ın tehlikesini anlar bir görünümüne girmesidir. Onlarda görülen bu değişimin ana nedeni kuşkusuz kendi aralarında-

ki iç çelişkinin son beş yıl içinde keskinleşmiş olmasıdır. Ayrıca, ticari kapitalizmin yavaş yavaş sınıf kapitalizmin lehine erimesi ve bu değişim hızının süratlenmesi de Ortakpazar aleyhine yükselen seslerin nedenini oluşturmaktadır.

İkinci değişiklik, ülkenin yarı-sömürge niteliğinin ve mevcut feodal kalıntıların Ortakpazar karşısında ortadan kaldırılamayacağına paralamada dile getirilmeye başlanmış olmasıdır.

Üçüncü önemli değişiklik, Ortakpazar'ın Katma Protokol hükümlerini uygulamak için son günlerde yeni tavizler istemesi karşısında uluslararası ilişkilerde salt «güven»in geçersizliğinin anlaşılmasıdır. Bilindiği gibi Ortakpazar, kendi sermayesinin Türkiye'ye serbest girişimini arzulamakta, 3. Plan ile getirilen kısıtlamaların kaldırılmasını talep etmekte ve özellikle maden alanlarında kendi sermayesinin Türkiye'ye girmesini istemektedir. Bu istek ve talepleri karşılanmadığı sürece de Türk işçilerine Katma Protokol gereğince tanımak zorunda olduğu «serbest işgücü dolaşımı» kuralını, bir tür şantaj sayılabilecek biçimde, uygulamamakta ısrar etmektedir. Ortakpazar güvenilirliği açısından karanlık bir görünüm yaratmaktadır.

Bu değişiklikler karşısında yıllardır savunmasını yaptığımız şu gerçeğin anlaşılmasına başlandığını görüyoruz: Türkiye'nin Ortakpazar ile olan ilişkilerinden ötürü geri bırakılmış bir ülke durumundan kurtulması olanakları kısıtlıdır. Ama hâlâ anlaşılmayan husus, kurtuluş için

FİKİR ALANI

BİR GÖRÜNÜM İÇİNE GİRMESİDİR.

★ BU DEĞİŞİKLİKLER KARŞISINDA YILLARDIR SAVUNMASINI YAPTIĞIMIZ ŞU GERÇEĞİN ANLAŞILMAYA BAŞLANDIĞINI GÖRÜYORUZ. TÜRKİYE'NİN ORTAKPAZAR İLE OLAN İLİŞKİLERİNDEN ÖTÜRÜ GERİ BIRAKILMIŞ BİR ÜLKE DURUMUNDAN KURTULMASI OLANAKLARI KISILMIŞTIR. AMA HALA ANLAŞILMAYAN HUSUS, KURTULUŞ İÇİN GEREKLİ ARAÇLARDAN BİRİ OLAN PLANLI KALKINMA METODUNUN UYGULANMASININ GEÇERLİĞİNİN ORTAKPAZAR YÜZÜDEN KAYBOLDUĞUDUR.

gerekliliği olan Planlı kalkınma metodunun uygulanmasının geçerliliğinin Ortakpazar yüzünden kaybolduğudur. İşte bu nedenle güncel sorun, ülkenin Dördüncü Planda Ortakpazar olgusunu nasıl ele alabileceği olarak ortadadır.

Dördüncü plan büyük bir olasılıkla Anayasa ve ekonomi biliminin gereği olarak, Ortakpazar sistemi olan piyasa mekanizmasının Türkiye için geçerliliğini reddile işe başlayacaktır. Yani Plan'ın kamu sektörüne emredicilik niteliği değiştirilemeyeceğine göre, plan yapısı itibariyle Ortakpazar'ın emrettiği kapitalist yapıya zıt ya pıda olacaktır. Bu zıtlık, sorunun çözümünün olanaksızlığı demektir: Ya Ortakpazar'ın varlığını sürdürmesi kabul edilecektir, ki o zaman planlı kalkınmadan vazgeçilecektir, ya da planlı kalkınma metodu varlığını sürdürecektir ve Ortakpazar olgusu yok farzedilecektir. Bu sık denenmiş ve Üçüncü Plan Ortakpazar olgusunu temelinde yok farzetmiştir; ama ne var ki, uygulama sırasında Ortakpazar'dan artan ithalat dış ticaret dengesini süratle bozmuş, ekonomi darboğazlara itilmiş ve böylece Üçüncü Plan'ın «istikrar içinde kalkınma» çizgisi yok olmuştur. Bu durum karşısında Dördüncü Plan'ı Ortakpazar olgusu yokmuşçasına hazırlamak acı deneyi tekrarlanamaz. Bu acı deneyin fiyatı yüksektir. Plan belgesi'nin geçersizliğe düşmesi belki o kadar önemli değildir; önemli olan ülkede Planlı kalkınma yapıyor düşüncesinin bir aldatmaca olarak kamuoyunu yanıltmaya devam etmesidir.

Ortakpazar olgusu kabul edilerek Merkezi Plan ona göre hazırlanabilir düşüncesi ise aklı başında hiç kimse tarafından ileri sürülemez. Şöyle görsen, sorun plancıların sorumluluğu dışına kaymış olmaktadır. Plancılar, kapitalist sistemin geçerli temel sistem olmasının kabul edildiğini ve kalkınma planlarının özel ve kamu sektörlerine sadece ışık tutucu bir tavsiye belgesi olarak hazırlanmaları direktifi altında kalabilirler. Kuşkusuz bu tür bir direktif Ortakpazar'ın sistemine kuramsal olarak uygundur. Fakat bilimsel veriler ve Anayasamız karşısında Plancılar bu tür bir direktifin ülkenin geri bırakılması direktifi olduğunun bilincinde olacaktırlar.

Siyasal iktidarlar bu güncel ve ivedi soruna artık temelden bir çözüm getirme durumundadırlar. Bu çözümün ülkenin ekonomik bağımsızlığını sağlama yönünde önemli bir karar olacağı açıktır. Fakat yine dış siyasal nedenler ekonomik nedenlere ağır basacak olursa, büyük bir olasılıkla Reşit Paşa deneyi günümüzden beş yıl öteye devam ettirilecek ve ülkemiz 1838 ticaret sözleşmeleri deneyinin sonuçlarını bir beş yıl daha yaşayacak demektir. Bu ise ülkemizin Avrupanın hammadde pazarı olarak bir beş yıl daha sömürülmesinin devamı anlamına gelecekti.

(1) Coşkun Ürnlü, Üçüncü, Beş Yıllık Kalkınma Planı ve Ortakpazar, DPT yayını no: 1159 Ankara, 1971.